

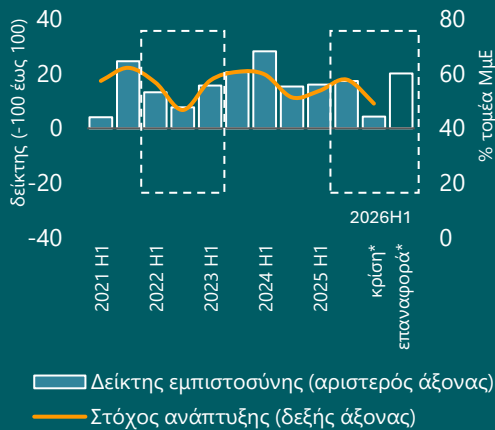
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:

Δείκτης Εμπιστοσύνης & Έρευνα Συγκυρίας

Α' Εξάμηνο 2026

Ελληνικές ΜμΕ: Η κρίση στη Μέση Ανατολή πίεσε το κλίμα, όχι τα θεμελιώδη μεγέθη

Δείκτης Εμπιστοσύνης ΜμΕ

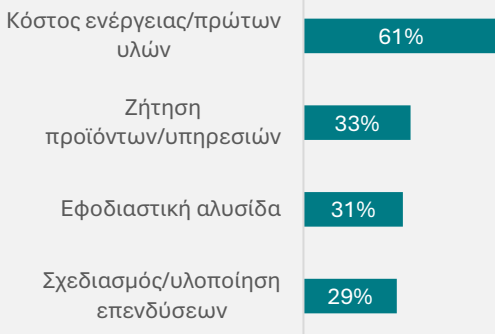
Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο απαντήσεων, για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100), σε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €10 εκατ.

* Μέτρηση Δείκτη τον Απρίλιο 2026Η1 και εκτίμηση για επαναφορά στο τέλος πρώτου εξαμήνου, βάσει της πορείας τιμών πετρελαίου και της εμπειρίας από αντίστοιχη κρίση 2022.

Η γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή είχε σαφή επίπτωση στο επιχειρηματικό κλίμα των ελληνικών ΜμΕ το πρώτο εξάμηνο του 2026, με υποχώρηση του Δείκτη Εμπιστοσύνης στις 4 μονάδες (από 17 το προηγούμενο εξάμηνο), επίπεδο αντίστοιχο με την ενεργειακή κρίση του 2022. Αντίστοιχα, σχεδόν ½ του τομέα δήλωσε ότι στοχεύει σε ανάπτυξη (από 60%), με τη μετατόπιση να αφορά κυρίως σταθερότητα, παραπέμποντας σε επιφυλακτική στάση, παρά αποδυνάμωση.

Καθώς οι τιμές πετρελαίου σταδιακά αποκλιμακώθηκαν κοντά στον ιστορικό μέσο όρο των \$70-80 βαρέλι (έναντι \$120 στην κορύφωση της κρίσης όταν διεξήχθη η έρευνα), η ιστορική σχέση μεταξύ ενεργειακού κόστους και επιχειρηματικού κλίματος των ΜμΕ συνηγορεί στο ότι εάν η μέτρηση πραγματοποιούνταν στα τέλη του πρώτου εξαμήνου, ο Δείκτης Εμπιστοσύνης θα είχε επιστρέψει στην προ κρίσης ανοδική του τάση, σε επίπεδα της τάξης των 20 μονάδων.

Υψηλή επίδραση Μέσης Ανατολής (%τομέα ΜμΕ)

Τα αναλυτικά ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η υποχώρηση της εμπιστοσύνης συνδέθηκε πρωτίστως με την επανεμφάνιση πιέσεων στο κόστος ενέργειας και λιγότερο με διαταραχή στις αναπτυξιακές λειτουργίες των επιχειρήσεων. Η διαταραχή στα Στενά του Ορμούζ οδήγησε σε μέση αύξηση των τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά 55% και 46% αντίστοιχα την περίοδο Απριλίου-Μαΐου έναντι Φεβρουαρίου, εντείνοντας τις πιέσεις σε ένα περιβάλλον όπου το ενεργειακό κόστος παραμένει ήδη αυξημένο από το 2022. Ως αποτέλεσμα, το 61% των ΜμΕ αναγνώρισε υψηλή επίδραση στο κόστος ενέργειας και πρώτων υλών, ποσοστό σχεδόν διπλάσιο από εκείνο που αναγνώρισε σημαντικές επιδράσεις στη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών (33%), στην εφοδιαστική αλυσίδα (31%) ή στον σχεδιασμό και την υλοποίηση επενδύσεων (29%).

Στρατηγικές αντίδρασης στις κρίσεις (% τομέα ΜμΕ με επίδραση)

Απέναντι στις πιέσεις αυτές, σχεδόν το ¼ των ΜμΕ που δέχθηκαν κάποια επίδραση προχώρησε σε μερική μετακύλιση του αυξημένου κόστους προς τους καταναλωτές, ποσοστό υψηλότερο από το 15% που είχε κινηθεί αντίστοιχα κατά τη διαταραχή του 2025 λόγω δασμών. Παράλληλα, ένα αντίστοιχο ποσοστό στράφηκε σε εναλλακτικές στρατηγικές, όπως η αναζήτηση νέων προμηθευτών ή πελατών και η αναθεώρηση επενδυτικών σχεδίων. Παρ' όλα αυτά, κυρίαρχη αντίδραση παρέμεινε η παθητική απορρόφηση της πίεσης, με 54% του τομέα να μην προχωρά σε ουσιαστική προσαρμογή. Το εύρημα υποδηλώνει αφενός ότι η τρέχουσα κρίση αντιμετωπίστηκε ως διαχειρίσιμη, αφετέρου όμως αναδεικνύει και τα όρια της τιμολογιακής ευχέρειας των ΜμΕ, καθώς μεγάλο μέρος του τομέα φαίνεται να απορροφά το κόστος προκειμένου να προστατεύσει τη ζήτηση και τις σχέσεις με τους πελάτες.

Πηγές Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ σε ΜμΕ

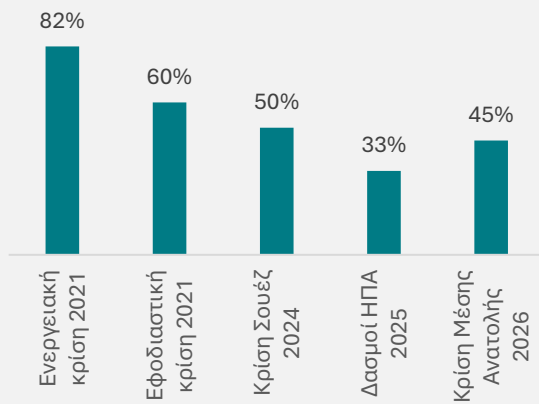
Χρηματοοικονομική πίεση

(% τομέα ΜμΕ)

Επιχειρήσεις που δέχθηκαν επίδραση από διεθνείς διαταραχές*

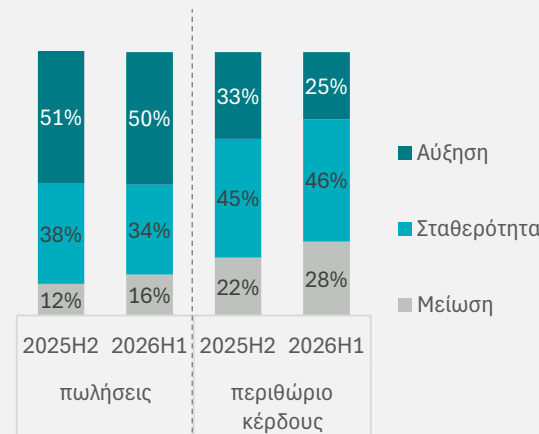
(% τομέα ΜμΕ)

* Διαχρονικά οι απαντήσεις αφορούν τη στιγμή εκδήλωσης της διαταραχής

Εκτιμήσεις ΜμΕ 2026

(% τομέα ΜμΕ)

Πηγές Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ σε ΜμΕ

Παρά την επιλογή της πλειονότητας των επιχειρήσεων να απορροφήσει μέρος της πίεσης, η χρηματοοικονομική εικόνα του τομέα παρέμεινε ιδιαίτερα ανθεκτική. Το μερίδιο των ΜμΕ που ακολουθούν στρατηγική επιβίωσης διατηρήθηκε σχεδόν αμετάβλητο στο 13%, από 12% το προηγούμενο εξάμηνο, όταν σε προηγούμενες περιόδους υψηλής πίεσης είχε υπερβεί το 30%. Αντίστοιχα, το ποσοστό των επιχειρήσεων με έντονα προβλήματα ρευστότητας υποχώρησε οριακά στο 9%, από 10%, παραμένοντας πολύ κοντά στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 8%. Μάλιστα, η οριακή βελτίωση των αντοχών ρευστότητας καταγράφηκε με σχετική ευρύτητα μεταξύ των εξεταζόμενων μεγεθών και κλάδων (δείτε παράρτημα), επιβεβαιώνοντας ότι η τρέχουσα κρίση είχε περιορισμένο αποτύπωμα στη χρηματοοικονομική υγεία των ΜμΕ.

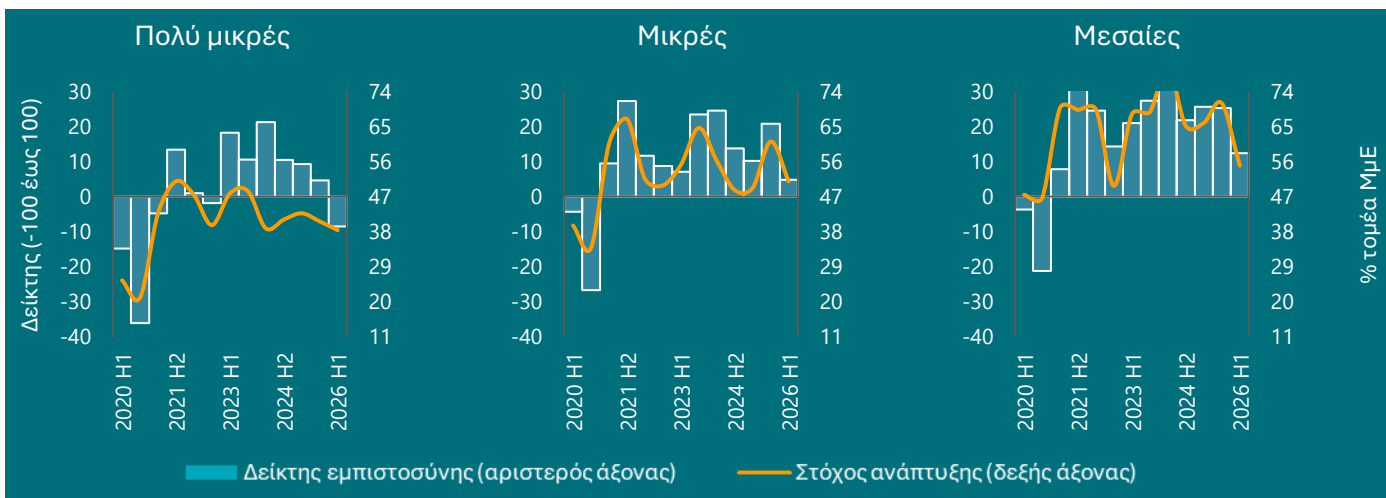
Η ανθεκτικότητα αυτή αντανακλά, εν μέρει, την εμπειρία που έχουν αποκτήσει οι ΜμΕ στη διαχείριση επαναλαμβανόμενων κρίσεων τα τελευταία χρόνια. Η προσαρμογή αυτή αποτυπώνεται και στη διαχρονική αποκλιμάκωση του ποσοστού των επιχειρήσεων που αναγνωρίζουν σημαντική επίδραση από κάθε νέα εξωγενή διαταραχή. Η τρέχουσα κρίση στη Μέση Ανατολή είχε σημαντική επίδραση στο 45% του τομέα, έναντι 50% στη διαταραχή των εφοδιαστικών αλυσίδων το 2024 λόγω της διακοπής διελεύσεων στη Διώρυγα του Σουέζ, και περίπου 80% κατά την έναρξη του πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας και την επακόλουθη ενεργειακή κρίση του 2021-2022. Βεβαίως, οι επιμέρους κρίσεις δεν είναι πλήρως συγκρίσιμες ως προς την ένταση και τη διάρκειά τους. Ωστόσο, η τάση παραμένει ενδεικτική της αυξημένης ικανότητας των ΜμΕ να περιορίζουν τη διάχυση των εξωτερικών σοκ στη συνολική επιχειρησιακή τους λειτουργία.

Σε όρους ετήσιας επίδοσης, είναι αξιοσημείωτο ότι, ακόμα και στη στιγμή υψηλής πίεσης, το 1/2 του τομέα διατηρούσε ανοδικές προσδοκίες πωλήσεων (με οριακή μόνο αύξηση από 12% σε 16% όσων ανέμεναν υποχώρηση), παραπέμποντας σε άνοδο της τάξης του 3% το 2026 (έναντι 5% το 2025). Αντίθετα, σαφώς εντονότερη ήταν η πίεση στην κερδοφορία, με μόλις 1/4 του τομέα να αναμένει ανοδικό περιθώριο (από 1/3 στο τέλος του 2025), υπό το βάρος του αυξημένου κόστους.

Καθώς οι γεωπολιτικές και ενεργειακές κρίσεις τείνουν να επανέρχονται ως πηγή αβεβαιότητας, δοκιμάζοντας τις αντοχές των επιχειρήσεων, οι ΜμΕ καλούνται να περάσουν σταδιακά από την παθητική απορρόφηση κόστους σε πιο ενεργητική διαχείριση κινδύνου, μέσω ενίσχυσης της λειτουργικής αποδοτικότητας, καλύτερης οργάνωσης της εφοδιαστικής και εμπορικής τους λειτουργίας, καθώς και αξιοποίησης συνεργασιών που περιορίζουν το μειονέκτημα μικρής κλίμακας και διατήρησης χρηματοδοτικής ευελιξίας.

Παράρτημα I: Ανάλυση ανά μέγεθος^[1]

Δείκτης Εμπιστοσύνης^[2]

Εξέλιξη Ζήτησης^[2]

[1] Τα μεγέθη των επιχειρήσεων στην παρούσα ενότητα διακρίνονται βάσει του κύκλου εργασιών τους ως εξής (σε εκ. €): Πολύ μικρές (0 – 0,5), Μικρές (0,5 – 2,5) και Μεσαίες (2,5 – 10)

[2] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Υποχώρηση παρουσιάζεται στο Δείκτη Εμπιστοσύνης για όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων, με μειωμένες προσδοκίες τόσο τρέχουσας όσο και μελλοντικής ζήτησης. Αναλυτικότερα:

Πολύ μικρές επιχειρήσεις: Μείωση 13 μονάδων σημείωσε ο δείκτης εμπιστοσύνης για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, φθάνοντας σε αρνητικά επίπεδα (-5 μονάδες, έναντι 8 το προηγούμενο εξάμηνο), καθώς ο τομέας βλέπει πτωτική τρέχουσα και μελλοντική ζήτηση (-20 και -10 μονάδες αντίστοιχα). Μικρή υποχώρηση σημειώνει και το ποσοστό των επιχειρήσεων με στόχο ανάπτυξης (από 41% σε 38%).

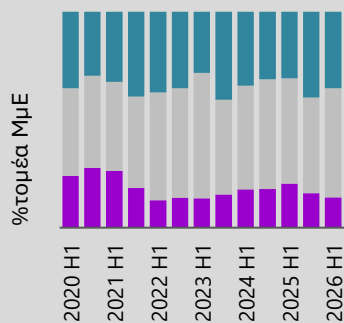
Μικρές επιχειρήσεις: Μείωση 16 μονάδων σημειώθηκε στο δείκτη εμπιστοσύνης των μικρών επιχειρήσεων, που διαμορφώθηκε στις 5 μονάδες (έναντι 21 το προηγούμενο εξάμηνο). Η υποχώρηση αποτυπώθηκε στους δείκτες τρέχουσας και μελλοντικής ζήτησης του τομέα, μένοντας ωστόσο σε οριακά θετικά επίπεδα. Οι επιχειρήσεις με αναπτυξιακή στόχευση μειώθηκαν από 61% σε 51% του τομέα

Μεσαίες επιχειρήσεις: Μείωση 13 μονάδων σημείωσε ο δείκτης εμπιστοσύνης των μεσαίων επιχειρήσεων (από 25 σε 12 μονάδες), με αντίστοιχη υποχώρηση σε προσδοκίες τρέχουσας και μελλοντικής ζήτησης. Παράλληλα, πτωτικά κινήθηκε το ποσοστό επιχειρήσεων με στόχο ανάπτυξης, που συνεχίζει να αφορά την πλειονότητα του τομέα (55% έναντι 71% το προηγούμενο εξάμηνο).

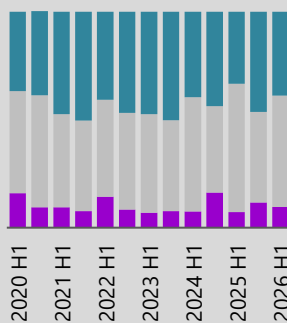
Παράρτημα I: Ανάλυση ανά μέγεθος^[1]

Προβλήματα ρευστότητας

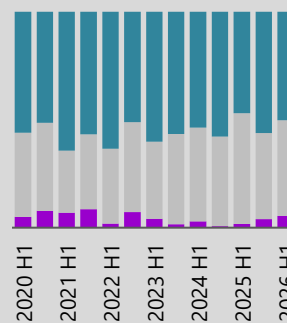
Πολύ μικρές

Μικρές

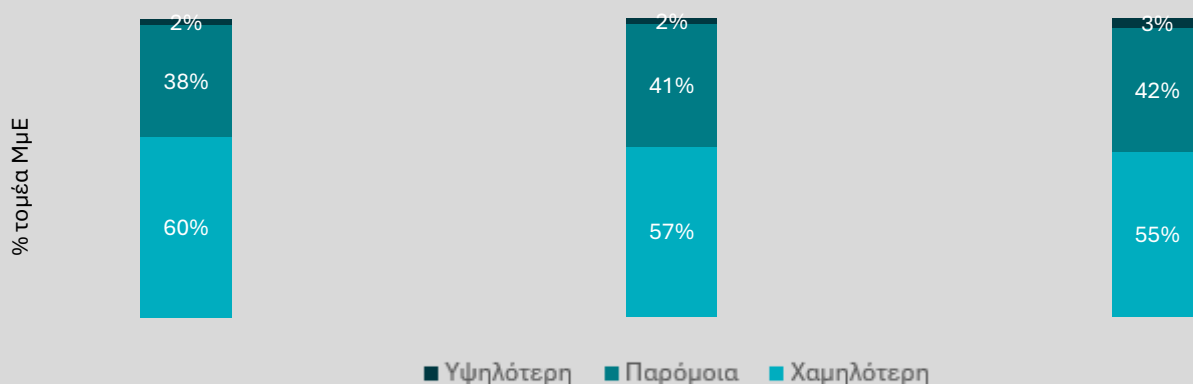

Μεσαίες

■ Έντονα προβλήματα ρευστότητας ■ Μέτρια προβλήματα ρευστότητας ■ Χωρίς προβλήματα ρευστότητας

Επίδραση κρίσης Μέσης Ανατολής σε σύγκριση με προηγούμενες κρίσεις

[1] Τα μεγέθη των επιχειρήσεων στην παρούσα ενότητα διακρίνονται βάσει του κύκλου εργασιών τους ως εξής (σε εκ. €): Πολύ μικρές (0 – 0,5), Μικρές (0,5 – 2,5) και Μεσαίες (2,5 – 10)

[2] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Σχετική σταθερό σε ιστορικά χαμηλά παρέμεινε το ποσοστό επιχειρήσεων με προβλήματα ρευστότητας σε όλα τα μεγέθη, με ευρεία παραδοχή ότι η επίδραση της τρέχουσας κρίσης κρίθηκε χαμηλότερη συγκριτικά με διαταραχές προηγούμενων ετών για την πλειοψηφία του τομέα. Συγκεκριμένα:

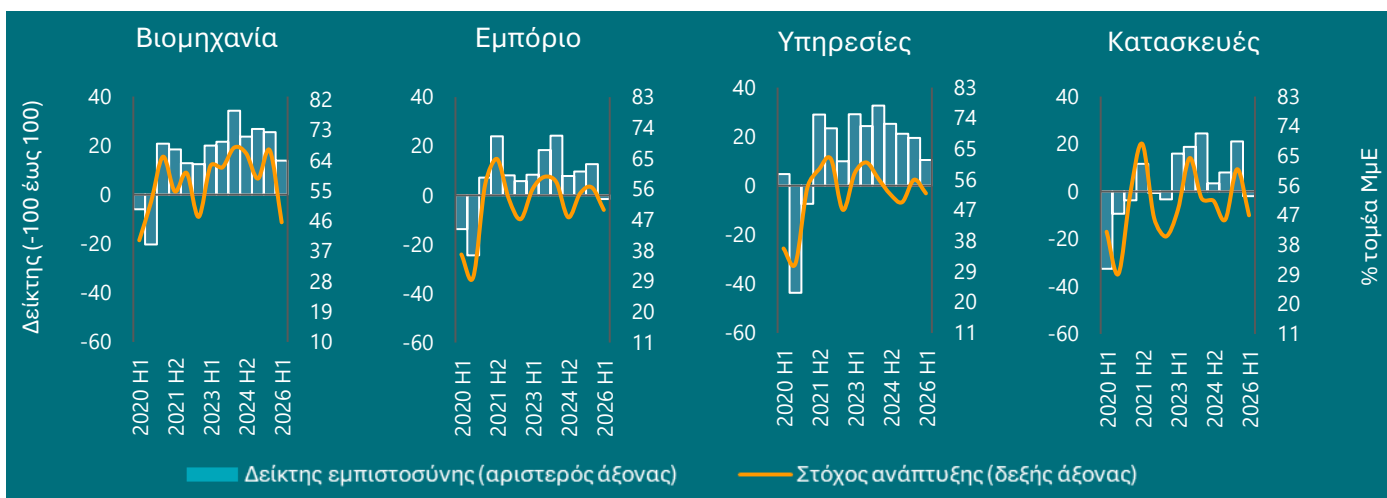
Πολύ μικρές επιχειρήσεις: Ιδιαίτερα ανθεκτικές εμφανίζονται οι πολύ μικρές επιχειρήσεις σε όρους χρηματοοικονομικής υγείας, με το ποσοστό επιχειρήσεων με έντονα προβλήματα ρευστότητας να υποχωρεί στο 14% (έναντι 16% το προηγούμενο εξάμηνο), προσεγγίζοντας τις ιστορικά χαμηλότερες επιδόσεις του. Παράλληλα, μόλις το 2% των επιχειρήσεων του τομέα δήλωσαν ότι η πίεση που δημιουργήθηκε από την κρίση της Μέσης Ανατολής είναι υψηλότερη από τις προηγούμενες κρίσεις.

Μικρές επιχειρήσεις: Η χρηματοοικονομική υγεία των μεσαίων επιχειρήσεων βελτιώθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026, με το ποσοστό του τομέα που αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα ρευστότητας να καταγράφεται στο 10% (έναντι 12% το προηγούμενο εξάμηνο). Επιπλέον, το ποσοστό των επιχειρήσεων που πιάστηκαν περισσότερο από την κρίση της Μέσης Ανατολής σε σχέση με τις προηγούμενες κρίσεις, διαμορφώθηκε στο 2%.

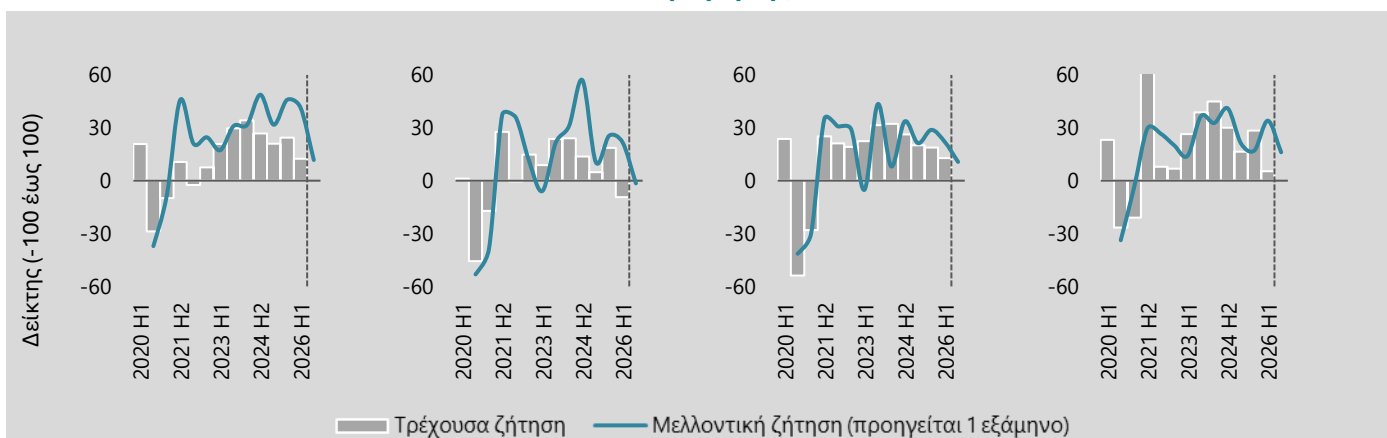
Μεσαίες επιχειρήσεις: Ήπια επιδείνωση σημειώθηκε στο ποσοστό των μεσαίων επιχειρήσεων με έντονα προβλήματα ρευστότητας, που διαμορφώθηκε στο 5% (έναντι 4% το προηγούμενο εξάμηνο). Παράλληλα, ποσοστό υψηλότερο του ½ του τομέα (55%) αισθάνεται χαμηλότερη πίεση από την κρίση της Μέσης Ανατολής σε σχέση με τις προηγούμενες κρίσεις, έναντι του 3% που πιέζεται περισσότερο.

Παράρτημα II: Ανάλυση ανά κλάδο

Δείκτης Εμπιστοσύνης^[1]

Εξέλιξη ζήτησης^[1]

[1] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Πτώση σημειώνεται στον Δείκτη Εμπιστοσύνης όλων των βασικών κλάδων, με τις ΜμΕ σε Εμπόριο και Κατασκευές να φθάνουν σε οριακά αρνητικά επίπεδα. Η αναπτυξιακή στόχευση είναι της τάξης του ½ του τομέα σε όλους τους κλάδους, παρά τις αποκλίσεις τάσεων. Αναλυτικότερα:

Βιομηχανία: Στις 14 μονάδες καταγράφηκε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης της Βιομηχανίας (έναντι 26 το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ και το ποσοστό των επιχειρήσεων με αναπτυξιακή κατεύθυνση μειώθηκε στο 46% (έναντι 67% το προηγούμενο εξάμηνο). Παράλληλα, οι δείκτες τρέχουσας και μελλοντικής ζήτησης προσέγγισαν τις 12 μονάδες (έναντι 24 και 42 αντίστοιχα, το προηγούμενο εξάμηνο).

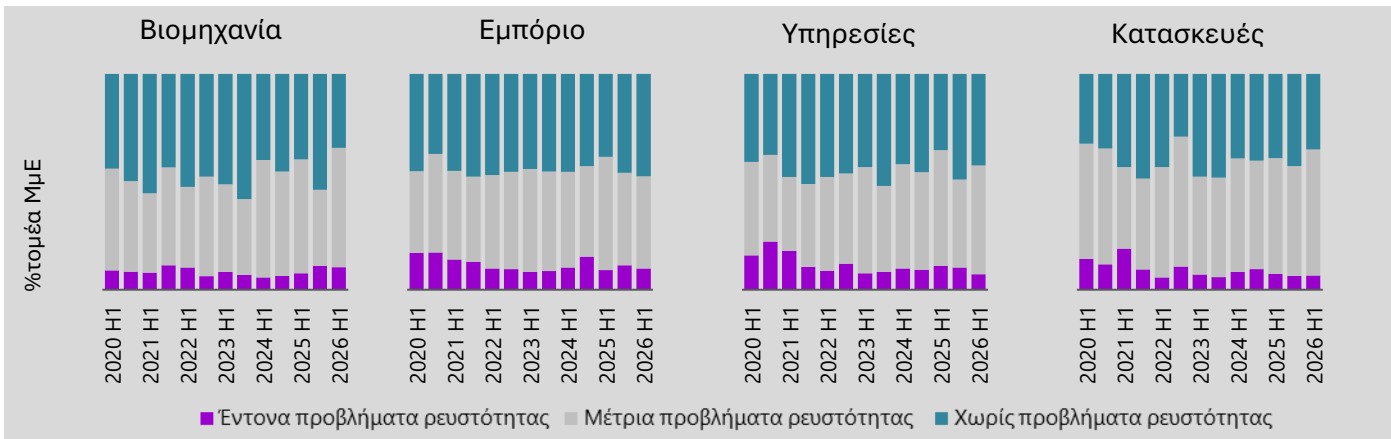
Εμπόριο: Σε αρνητικά επίπεδα κινήθηκε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των ΜμΕ στο Εμπόριο (-2 έναντι 13 το προηγούμενο εξάμηνο), με προσδοκίες πτώσης τόσο στην τρέχουσα όσο και στη μελλοντική ζήτηση (με σχετικούς δείκτες να φθάνουν τις -9 και -2 μονάδες αντίστοιχα). Από την άλλη, το 50% των επιχειρήσεων του κλάδου βρίσκεται σε αναπτυξιακή τροχιά (έναντι 56% το προηγούμενο εξάμηνο).

Υπηρεσίες: Την υψηλότερη ανθεκτικότητα στην τρέχουσα συγκυρία εμφανίζουν οι υπηρεσίες, με το Δείκτη Εμπιστοσύνης να σημειώνει μικρή πτώση στις 10 μονάδες (έναντι 19 το προηγούμενο εξάμηνο) και οριακά άνω του ½ του τομέα να στοχεύει σε ανάπτυξη (52% έναντι 59% το προηγούμενο εξάμηνο).

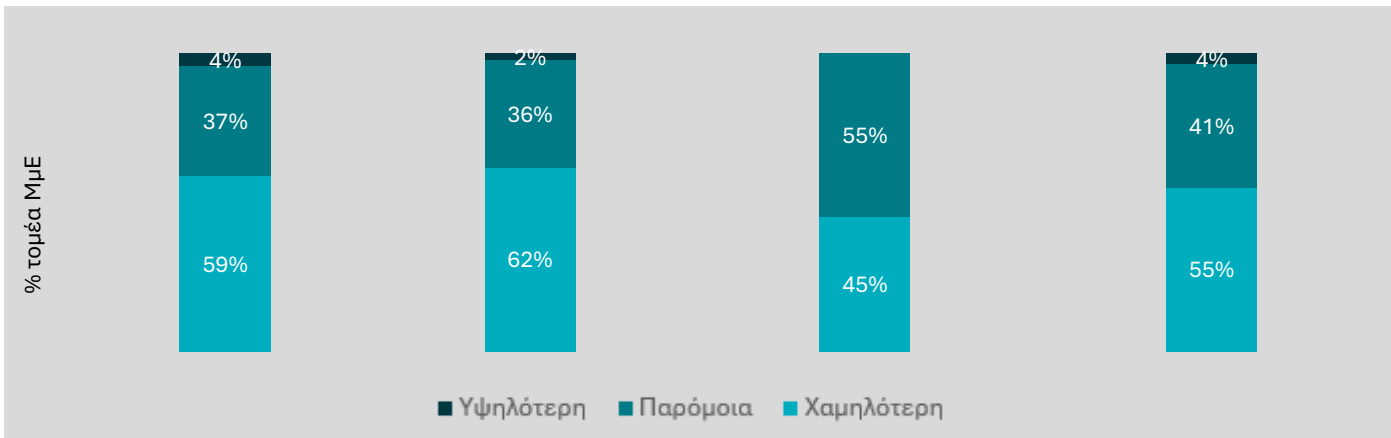
Κατασκευές: Την εντονότερη πτώση σημείωσε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των Κατασκευών φθάνοντας σε αρνητικά επίπεδα (-2 μονάδες, από 21), ενώ λιγότερο του ½ του τομέα το τρέχον εξάμηνο, ενώ οι επιχειρήσεις με στόχο ανάπτυξης μειώθηκαν στο 47% του τομέα (έναντι 61% το προηγούμενο εξάμηνο).

Παράρτημα II: Ανάλυση ανά κλάδο

Προβλήματα ρευστότητας

Επίδραση κρίσης Μέσης Ανατολής σε σύγκριση με προηγούμενες κρίσεις

[1] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Ιδιαίτερα ανθεκτική παρουσιάζεται η χρηματοοικονομική υγεία των ΜμΕ όλων των κλάδων, με το ποσοστό των επιχειρήσεων με έντονα προβλήματα ρευστότητας να σημειώνει οριακές μεταβολές, ακόμα και στο πιεζόμενο από πλευράς προσδοκιών Εμπόριο. Συγκεκριμένα:

Βιομηχανία: Στο 10% διαμορφώθηκε το ποσοστό των ΜμΕ στη Βιομηχανία με έντονα προβλήματα ρευστότητας (έναντι 11% το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ το ποσοστό όσων αντιμετωπίζουν μέτρια προβλήματα ρευστότητας αυξήθηκε στο 55% (έναντι 35% το προηγούμενο εξάμηνο). Η επίδραση της κρίσης της Μέσης Ανατολής καταγράφηκε υψηλότερη από τις προηγούμενες κρίσεις για το 4% του τομέα.

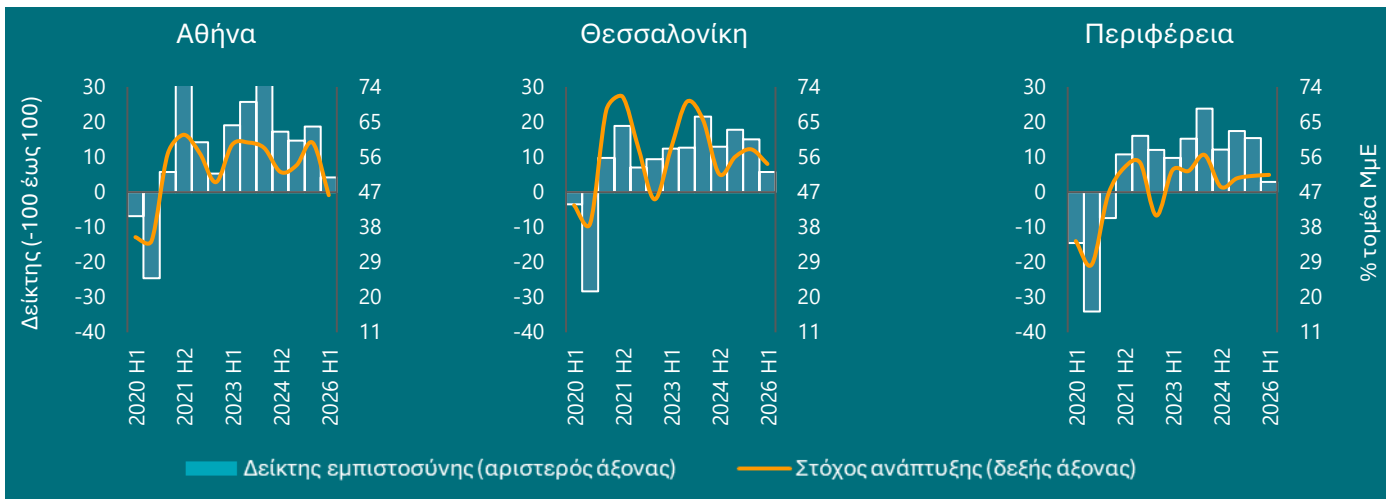
Εμπόριο: Οριακή πτώση κατέγραψε το ποσοστό των ΜμΕ στο Εμπόριο που αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα ρευστότητας (10% έναντι 11% το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ μόλις το 2% του κλάδου αισθάνεται υψηλότερη πίεση από την κρίση της Μέσης Ανατολής έναντι των προηγούμενων κρίσεων.

Υπηρεσίες: Ιστορικά χαμηλή επίδοση καταγράφηκε στο ποσοστό των ΜμΕ στις Υπηρεσίες με έντονα προβλήματα ρευστότητας, το οποίο διαμορφώθηκε στο 7% (έναντι 10% το προηγούμενο εξάμηνο). Παράλληλα, το 55% των ΜμΕ του κλάδου αισθάνονται πίεση παρόμοιας έντασης από την κρίση της Μέσης Ανατολής (έναντι 35-40% σε λοιπούς κλάδους που κατά βάση αντιλήφθηκαν την πίεση ως χαμηλότερη).

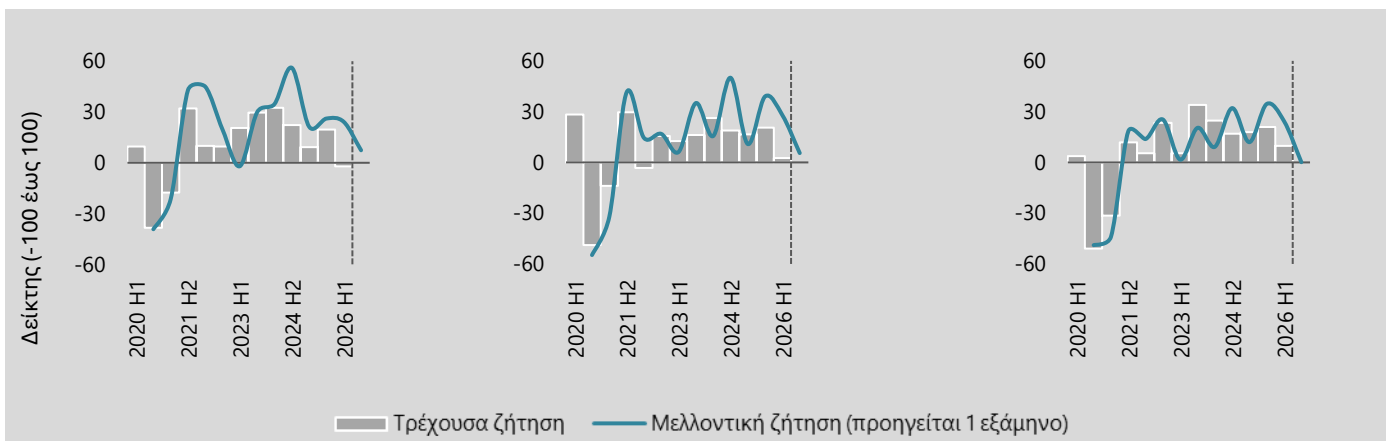
Κατασκευές: Περιορισμένη αύξηση σημειώθηκε στο ποσοστό των ΜμΕ στον κλάδο των Κατασκευών με έντονα προβλήματα ρευστότητας (7% έναντι 6% το προηγούμενο εξάμηνο). Επιπλέον, το 4% των επιχειρήσεων του κλάδου αισθάνονται υψηλότερη επίδραση από την κρίση της Μέσης Ανατολής έναντι των κρίσεων με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωπες στο παρελθόν.

Παράρτημα III: Ανάλυση ανά περιοχή

Δείκτης Εμπιστοσύνης^[1]

Εξέλιξη ζήτησης^[1]

[1] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Πτωτικά αλλά παραμένοντας σε θετικά επίπεδα κινήθηκε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης τόσο σε αστικές όσο και σε λοιπές περιοχές, ενώ πίεση στην αναπτυξιακή διάθεση εντοπίστηκε περισσότερο σε επιχειρήσεις της Αθήνας. Αναλυτικότερα:

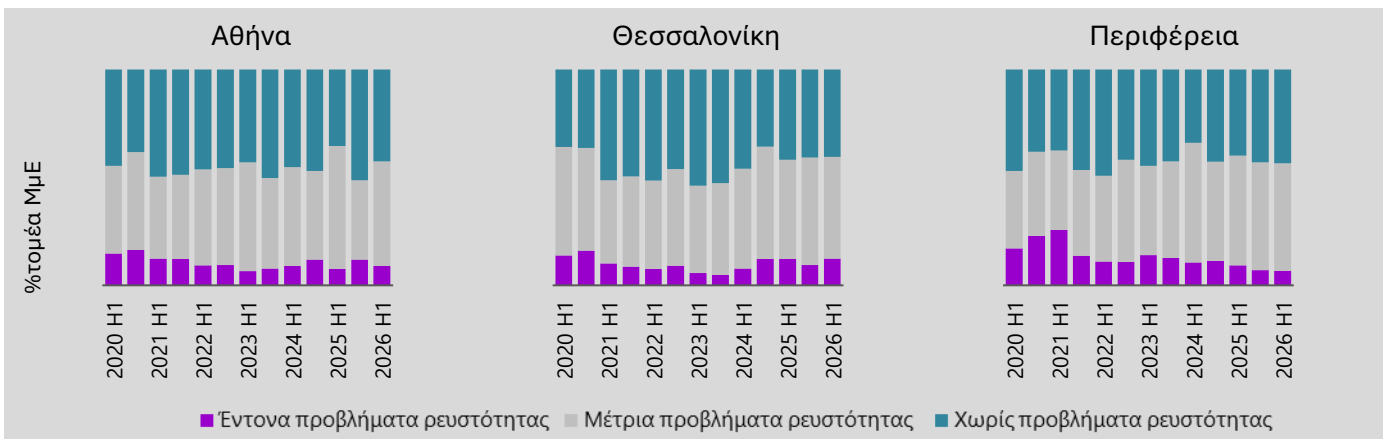
Αθήνα: Στις 4 μονάδες διαμορφώθηκε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των ΜμΕ στην Αθήνα (έναντι 19 το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ και το ποσοστό των επιχειρήσεων με στόχο την ανάπτυξη μειώθηκε στο 46% (έναντι 60% το προηγούμενο εξάμηνο).

Θεσσαλονίκη: Πτώση 9 μονάδων σημείωσε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης για τις ΜμΕ της Θεσσαλονίκης (6 έναντι 15 μονάδων το προηγούμενο εξάμηνο), ωστόσο το ποσοστό των επιχειρήσεων της περιοχής που στρέφονται σε αναπτυξιακές στρατηγικές παρέμεινε υψηλότερο του ½ του τομέα (54% έναντι 58% το προηγούμενο εξάμηνο).

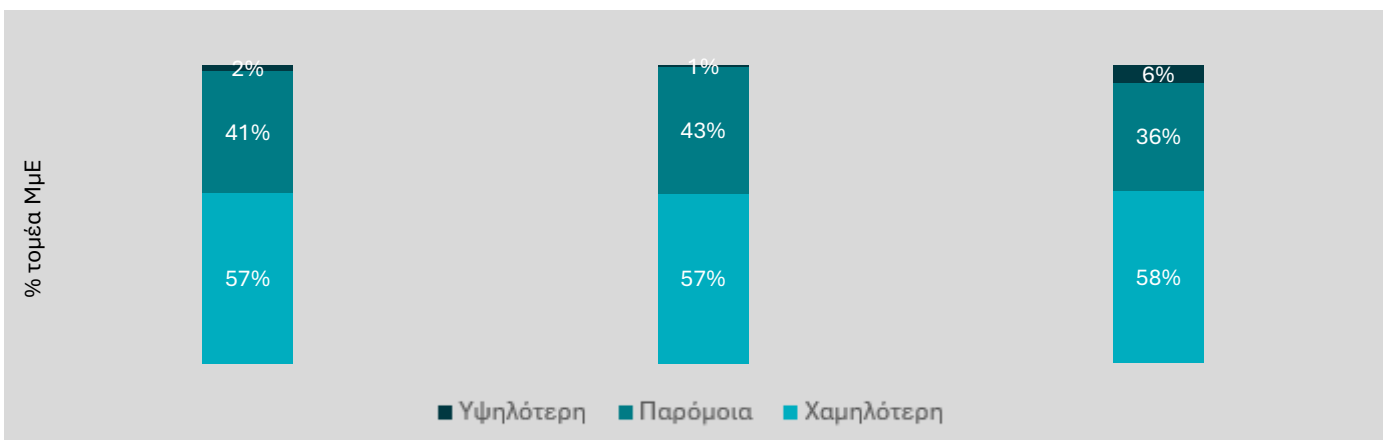
Περιφέρεια: Υποχώρηση 12 μονάδων παρουσίασε ο Δείκτης Εμπιστοσύνης των ΜμΕ της Περιφέρειας (3 έναντι 15 μονάδων το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων με αναπτυξιακές στρατηγικές παρέμεινε στο 51% για τρίτο συνεχόμενο εξάμηνο.

Παράρτημα III: Ανάλυση ανά περιοχή

Προβλήματα ρευστότητας

Επίδραση κρίσης Μέσης Ανατολής σε σύγκριση με προηγούμενες κρίσεις

[1] Ο δείκτης αντιστοιχεί στο καθαρό ισοζύγιο των απαντήσεων για μείωση (-100), σταθερότητα (0) και αύξηση (+100).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Ικανοποιητικές συνθήκες ρευστότητας διατηρούν όλες οι περιοχές, παρά τις μικρές αποκλίσεις. Θετικά ξεχωρίζουν οι ΜμΕ σε περιοχές της περιφέρειας, παρόλο που αναγνώρισαν σχετικά υψηλότερη πίεση από την κρίση της Μέσης Ανατολής. Συγκεκριμένα:

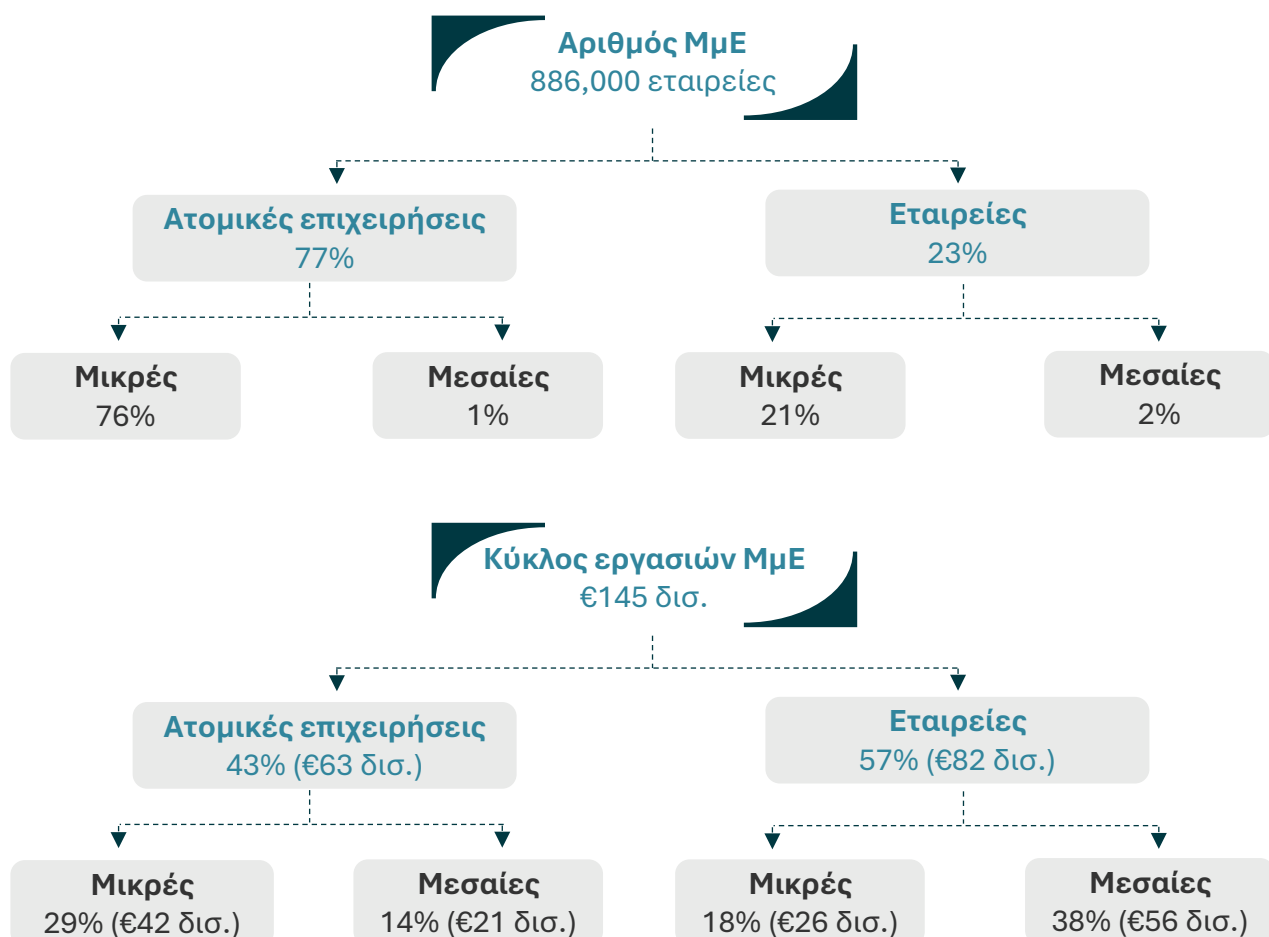
Αθήνα: Βελτίωση κατέγραψε το ποσοστό των ΜμΕ της Αθήνας με έντονα προβλήματα ρευστότητας, που διαμορφώθηκε στο 9% (έναντι 12% το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ το 2% των επιχειρήσεων του τομέα δήλωσαν ότι η πίεση που δημιουργήθηκε από την κρίση της Μέσης Ανατολής είναι υψηλότερη από τις προηγούμενες κρίσεις.

Θεσσαλονίκη: Στο 12% διαμορφώθηκε το ποσοστό των ΜμΕ της Θεσσαλονίκης που αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα ρευστότητας (έναντι 9% το προηγούμενο εξάμηνο), ενώ μόλις το 1% του κλάδου αισθάνεται υψηλότερη πίεση από την κρίση της Μέσης Ανατολής έναντι των προηγούμενων κρίσεων.

Περιφέρεια: Το ιστορικά χαμηλό ποσοστό του 7% προσέγγισε για δεύτερο συνεχόμενο εξάμηνο το ποσοστό των ΜμΕ της Περιφέρειας με έντονα προβλήματα ρευστότητας, ενώ το 6% του τομέα σημείωσε ότι αισθάνεται υψηλότερη επίδραση από την κρίση της Μέσης Ανατολής έναντι των προηγούμενων κρίσεων.

Παράρτημα IV: Μεθοδολογία

Χαρτογράφηση του τομέα των ΜμΕ στην Ελλάδα

Για τους σκοπούς της ανάλυσης ορίζονται: **μικρές** οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών χαμηλότερο του €1 εκατ. και **μεσαίες** οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεταξύ €1 εκατ. και €10 εκατ..

Στην άνω χαρτογράφηση τα χαρακτηριστικά κάθε κατηγορίας προσεγγίστηκαν βάσει κατηγοριοποίησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που διακρίνει τις επιχειρήσεις βάσει αριθμού εργαζομένων (**μικρές**: έως 10 εργαζόμενοι και **μεσαίες**: 10-50 εργαζόμενοι).

Πηγές: Ευρωπαϊκή επιτροπή, Eurostat, ΕΛ.ΣΤΑΤ, Εκτιμήσεις ΕΤΕ

- Οι σχεδόν 890,000 ΜμΕ στην Ελλάδα συνεισφέρουν ετησίως κύκλο εργασιών της τάξης των €145 δισ.
- Τα 4/5 των ΜμΕ αντιστοιχούν σε ατομικές επιχειρήσεις, οι οποίες καλύπτουν αντίστοιχο μερίδιο στο σύνολο του εγχώριου εταιρικού τομέα (έναντι μόλις 1/2 του εταιρικού τομέα στην Ευρώπη).
- Αν και σε αριθμό υπερτερούν οι ατομικές επιχειρήσεις, το μεγαλύτερο μερίδιο του κύκλου εργασιών (της τάξης του 60%) παράγεται από εταιρείες διάφορων νομικών μορφών (ΑΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ κτλ.).

Παράρτημα IV: Μεθοδολογία

Περιγραφή δείγματος

Κατανομή αριθμού εταιρειών δείγματος ^{[1][2]}					
Κύκλος εργασιών (εκ. €)	Βιομηχανία	Εμπόριο	Υπηρεσίες	Κατασκευές	Σύνολο
(0 – 0,1]	28	42	46	15	131
(0,1 – 0,5]	45	43	30	12	130
(0,5 – 1]	26	23	26	9	84
(1 – 2,5]	21	28	27	7	83
(2,5 – 5]	32	21	21	9	83
(5 – 10]	28	23	30	8	89
Σύνολο	180	180	180	60	600

[1] Ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων υπάρχει πιθανότητα αποκλίσεων της τάξης του 10%

[2] Αφορά το σταθερό δείγμα για την κατασκευή των διαχρονικών δεικτών

Σύνθεση εταιρικού τομέα ΜμΕ ^[3]					
Κύκλος εργασιών (εκ. €)	Βιομηχανία	Εμπόριο	Υπηρεσίες	Κατασκευές	Σύνολο
(0 – 0,1]	1%	3%	6%	1%	12%
(0,1 – 0,5]	2%	12%	7%	2%	23%
(0,5 – 1]	2%	8%	3%	1%	14%
(1 – 2,5]	5%	8%	6%	1%	20%
(2,5 – 5]	4%	6%	4%	1%	15%
(5 – 10]	5%	6%	4%	1%	16%
Σύνολο	19%	44%	31%	6%	100%

[3] Βάσει κύκλου εργασιών, σταθμισμένος μέσος όρος τελευταίας δεκαετίας

Πηγές: Μητρώο επιχειρήσεων Ελ.Στατ. (2022), ICAP, Eurostat, Εκτιμήσεις ΕΤΕ

- Η ανάλυση αφορά δείγμα επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών έως €10 εκατ., τις οποίες για τους σκοπούς της ανάλυσης ορίζουμε ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ).
- Η επιλογή των εταιρειών έγινε μέσω διαστρωματικής δειγματοληψίας (stratified sampling method), κατά τα πρότυπα αντίστοιχων ερευνών που πραγματοποιούνται από διεθνείς οργανισμούς. Ειδικότερα, επιλέχθηκαν συνολικά 600 εταιρείες για το σταθερό δείγμα, με τρόπο τέτοιο ώστε να κατανέμονται ομοιόμορφα βάσει δύο βασικών παραγόντων: την τάξη του κύκλου εργασιών (6 τάξεις μεγέθους) και τον κλάδο δραστηριοποίησης (Βιομηχανία, Εμπόριο, Υπηρεσίες, Κατασκευές).
- Προκειμένου να προκύψουν συμπεράσματα αντιπροσωπευτικά του εταιρικού τομέα ΜμΕ, πραγματοποιήθηκε στάθμιση των απαντήσεων ανάλογα με τη συμμετοχή της κάθε υποκατηγορίας στο συνολικό κύκλο εργασιών του τομέα. Με αυτόν τον τρόπο προέκυψαν συμπεράσματα (i) ανά μέγεθος, (ii) ανά κλάδο και (iii) συνολικά για τον εταιρικό τομέα ΜμΕ. Βάσει της μεθοδολογίας, οι διακρίσεις που γίνονται κατά την ανάλυση που ακολουθεί αναφέρονται κατά κανόνα σε μερίδια βάσει συνεισφοράς στον κύκλο εργασιών και όχι βάσει αριθμού εταιρειών.

Παράρτημα IV: Μεθοδολογία

Κατασκευή Δείκτη Εμπιστοσύνης

- Στοχεύοντας στην κατασκευή ενός δείκτη εμπιστοσύνης για τις ΜμΕ, έχουμε συμπεριλάβει κάποιες βασικές ερωτήσεις που αποτυπώνουν το επίπεδο δραστηριότητας κατά το προηγούμενο και επόμενο εξάμηνο. Το πρότυπο των ερωτήσεων βασίζεται στο εναρμονισμένο ερωτηματολόγιο που προτείνουν ο ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βελτιώνοντας έτσι τη συγκρισιμότητα του δείκτη.
- Οι ερωτήσεις του δείκτη έχουν 3 εναλλακτικές απαντήσεις: αύξηση (+), σταθερότητα (=), μείωση (-) ή υψηλότερο από το κανονικό (+), κανονικό (=), χαμηλότερο από το κανονικό (-). Αρχικά μετατρέπουμε τον αριθμό των απαντήσεων ανά κατηγορία (+,=,-) σε ποσοστά και στη συνέχεια υπολογίζουμε το καθαρό ισοζύγιο αφαιρώντας το ποσοστό των (-) από το ποσοστό των (+). δεύτερο εξάμηνο, ο δείκτης εμπιστοσύνης για κάθε κλάδο είναι ο μέσος όρος των καθαρών ισοζυγίων για τις παρακάτω ερωτήσεις:
  - ✓ Για τη βιομηχανία: Επίπεδο παραγγελιών, επίπεδο αποθεμάτων και μελλοντική τάση παραγωγής.
  - ✓ Για τις υπηρεσίες: Κατάσταση επιχείρησης προηγούμενου εξάμηνου, παρελθοντική και μελλοντική τάση ζήτησης.
  - ✓ Για το εμπόριο: Επίπεδο αποθεμάτων, παρελθοντική και μελλοντική ζήτηση.
  - ✓ Για τις κατασκευές: Επίπεδο ανεκτέλεστου υπολοίπου και μελλοντική τάση απασχόλησης.
- Για το σύνολο του εταιρικού τομέα των ΜμΕ, ο δείκτης εμπιστοσύνης εκτιμήθηκε ως ένας σταθμισμένος μέσος όρος των επιμέρους κλάδων (με σταθμίσεις τα μερίδια του κύκλου εργασιών των κλάδων στην οικονομία).
- Η τακτική διενέργεια της έρευνας σε εξαμηνιαία βάση θα μας προσφέρει την εικόνα της διαχρονικής πορείας των ΜμΕ, όπως θα αποτυπώνεται στο δείκτη. Για την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων, η σύγκριση θα διενεργείται μεταξύ του τρέχοντος επιπέδου του δείκτη και του μακροχρόνιου μέσου όρου του (με σκοπό τη διόρθωση ενδεχόμενης υπέρμετρης αισιοδοξίας ή απαισιοδοξίας (over-optimism or over-pessimism bias)).
- Στην πορεία του δείκτη εμπιστοσύνης (όπως και σε τυχόν άλλες διαχρονικές αναλύσεις) δεν λαμβάνεται υπόψη το κλείσιμο εταιρειών παρά μόνο η εξελίξεις που αφορούν τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε λειτουργία κατά την περίοδο διενέργειας της έρευνας.

Παράρτημα IV: Μεθοδολογία

Ταυτότητα της δειγματοληπτικής έρευνας

- Εταιρία: KANTAR
- Μεθοδολογία: Ποσοτική έρευνα, με τη μορφή τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer Aided Telephone Interviewing- C.A.T.I.), με χρήση δομημένου ερωτηματολογίου 20 λεπτών.
- Δείγμα: Συνολικά διεξήχθησαν 600 συνεντεύξεις:
  - ✓ 345 επιχειρήσεις με τζίρο μέχρι 1εκ. ευρώ (ελεύθεροι επαγγελματίες, ατομικές επιχειρήσεις, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ)
  - ✓ 255 επιχειρήσεις με τζίρο από 1-10εκ. ευρώ (ΟΕ, ΕΕ, ΑΕ, ΕΠΕ)
- Γεωγραφική κάλυψη:
  - ✓ Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Καβάλα, Λάρισα, Πάτρα, Αλεξανδρούπολη, Καλαμάτα, Κοζάνη
- Δειγματοληψία: Πολυσταδιακή, στρωματοποιημένη, μη αναλογική δειγματοληψία ως προς κλάδο, τάξη μεγέθους τζίρου & περιοχή σε κάθε ένα από τα δύο υπο-δείγματα. Quotas ως προς το μέγεθος του τζίρου για το booster δείγμα.
- Στατιστικό σφάλμα: στο σύνολο κάθε υπό-δείγματος των 600 επιχειρήσεων το μέγιστο στατιστικό σφάλμα είναι +/- 4,15% σε επίπεδο εμπιστοσύνης 95%.
- Περίοδος διεξαγωγής: 31/03/2026-17/05/2026
- Διεξαγωγή: Η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα με τους κώδικες δεοντολογίας της ESOMAR και του ΣΕΔΕΑ και τις προδιαγραφές ποιοτικού ελέγχου που ορίζονται από τον ΠΕΣΣ (Ποιοτικός Έλεγχος Συλλογής Στοιχείων). Για την διεξαγωγή της έρευνας πεδίου εργάστηκαν 39 ερευνητές και 2 επιθεωρητές, με εμπειρία και εξειδίκευση σε έρευνες επιχειρήσεων.

Αποποίηση Ευθύνης

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση εμπειρων και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδυσόμενου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής. Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συνέταξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:

Δείκτης Εμπιστοσύνης & Έρευνα Συγκυρίας

Βουμβάκη Τζέση

Deputy Chief Economist

(+30) 210 334 1549

e-mail: fvoumv@nbg.gr

Κουτούζου Αθανασία

Head of Entrepreneurship & Business Analysis

(+30) 210 334 1528

e-mail: koutouzou.ath@nbg.gr

Κωνσταντοπούλου Νίκη

Economist

(+30) 210 334 1646

e-mail: konstantopoulou.niki@nbg.gr

Τζιοβάρια Αφροδίτη

Economist

(+30) 210 334 1458

e-mail: tziovara.afroditi@nbg.gr